

رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی بین دانشجویان در دوران کرونا

علی اکبر صلاحی^۱، یاسمن کشاورز^۲

^۱ مدرس و مشاور دانشگاه، گروه روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.
^۲ دانش آموخته مقطع کارشناسی رشته روان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

نام نویسنده مسئول:

یاسمن کشاورز

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۰۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در دانشجویان در دوران کرونا بود که با روش کمی و از نوع همبستگی انجام شد. جامعه مورد پژوهش دانشجویان در شرایط کرونا در نیمسال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ بود، ۵۲ نفر به عنوان نمونه به صورت در دسترس انتخاب شدند که (۴۱ نفر آنها زن و ۱۱ نفر مرد) بودند. روش جمع آوری داده ها به علت شیوع بیماری کرونا به صورت غیر تصادفی و از نوع دردسترس بود. برای سنجش متغیرها ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های رضایت تحصیلی احمدی و طرحواره های ناسازگار یانگ بود. روش تجزیه و تحلیل آماری پژوهش همبستگی پیرسون بود. نتایج آماری حاصله با توجه به اینکه نمره $\text{sig} = 0.00$ بود و این نمره سطح معناداری 0.05 کوچکتر بود ($p < 0.005$). در نتیجه فرض صفر رد و فرض خلاف تایید شده و با احتمال ۹۵٪ رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران معنادار گردید.

واژگان کلیدی: طرحواره های ناسازگار اولیه، رضایت تحصیلی.

مقدمه

در دنیای امروز رضایت از زندگی مولفه ای تاثیر گذار در جریان تعلیم و تربیت است. هدف دانشگاه ها مراکز آموزش عالی و موسسات علاوه بر انتقال دانش کمک به رشد و بهسازی همه جانبه دانشجویان و دانش آموزان است. (هاری ۱ و همکاران، ۱۹۹۷؛ به نقل از ترک زاده و محترم، ۱۳۹۳)

رضایت مندی ۲ مولفه ای است که ابعاد گوناگونی دارد که یکی از ابعاد آن رضایت تحصیلی است. عوامل مختلفی نظیر عوامل فردی و محیطی میتواند بر میزان رضایت مندی افراد تاثیر گذار باشد. (ادراکی و همکاران، ۱۳۹۰) رضایت مندی تحصیلی ۳ عملی تاثیر گذار بر میزان تعلیم و تربیت دانشجویان و دانش آموزان است که شامل ادراک دانشجویان از برنامه های آموزشی رفتار با دانشجویان و معلمان است. (پارک ۴، ۲۰۰۳؛ به نقل از نوغانی و همکاران، ۱۳۹۳) برخی از پژوهشگران خاطر نشان کرده اند که نمونه ای از عوامل محیطی که میتواند بر رضایت دانشجو از تحصیل اثر گذار باشد فرهنگ و جو محیط آموزشی است در این بین محیط و محتوای یادگیری و آموزش از جمله محتوای دوره، شیوه و روش تدریس، بازخورد، حمایت ها و شیوه های ارزشیابی میتواند رضایت دانشجو را شامل میشود. همچنین کل برنامه آموزشی، تیم آموزشی و مدیریت دانشگاه هم از عواملی اند که رضایت دانشجو را تحت تاثیر قرار میدهند. (انصاری، ۲۰۰۴؛ به نقل از ادراکی و همکاران، ۱۳۹۰)

انسان در زندگی امروزه بارها دست به انتخاب میزند یکی از این انتخاب ها انتخاب رشته تحصیلی است. با توجه به تاثیر زیادی که این انتخاب بر سرنوشت فرد دارد باید با دقت بالایی صورت بگیرد. پژوهش ها نشان داده که درصد زیادی از دانشجویان هنگام انتخاب رشته دانشگاهی شناخت کافی از رشته های تحصیلی ندارند. (کبیر زاده و همکاران، ۲۰۱۰؛ به نقل از بهنام فر و همکاران، ۱۳۹۴)

منظور از رضایت تحصیلی میزان لذت و خشنودی فرد از نقش و تجربیات خود به عنوان دانشجوست (میکائیلی منیع، ۱۳۹۲). رضایت از تحصیل یک حالت عاطفی است که در نتیجه رضایت از وضعیت موجود ایجاد شده در محیط و وضعیت شخصی دانشجو ایجاد می شود (داداش پور، ۱۳۹۲)

طرحواره های اولیه باور هایی هستند که افراد در مورد خود، دیگران و محیط دارند و در صورت ارضا نشدن نیاز های اولیه به خصوص در دوران کودکی این طرحواره ها شکل میگیرند. (زانگ و هه، ۲۰۱۰؛ به نقل از نجفی و ستار پور، ۱۳۹۳)

کلمه ی «طرح واره ۵» در حوزه های پژوهشی مختلفی به کار برده شده است. طرح واره به طور کلی، به عنوان ساختار، قالب، چهارچوب تعریف می شود. (جان اوتیس، ۱۳۹۰) در حوزه ی رشد شناختی، طرح واره به عنوان "نقشه انتزاعی شناختی ۶" در نظر گرفته می شود که راهنمای تفسیر اطلاعات و حل مسئله است. بنابراین ما به یک طرحواره ی زبانی برای فهم یک جمله و به یک طرح واره فرهنگی برای تفسیر یک افسانه نیاز داریم (یانگ ۷، ۱۹۵۰؛ به نقل از حسن حمید پور، ۱۳۹۰).

در این پژوهش به بررسی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه که شامل زیر مقیاس های ۱. مجرومیت هیجانی ۲. طرد /رها شدگی ۳. بی اعمتدی/بد رفتاری ۴. انزوای اجتماعی ۵. نقص / شرم ۶. شکست ۷. وابستگی / بی کفایتی ۸. آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری ۹. گرفتاری / در دام افتادگی ۱۰. اطاعت ۱۱. ایثار ۱۲. بازداری هیجانی ۱۳. معیار های نا منعطف ۱۴. استحقاق ۱۵. خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی و رضایت تحصیلی پرداخته میشود. ممکن است ارضا نشدن درست هر یک از این طرحواره ها در بزرگسالی موجب عواملی نظیر خود کم بینی و اعتماد بنفس پایین و دوری گزینی فرد از اجتماع یا عدم تصمیم گیری درست فرد در مورد تصمیمات آینده شود و به همین ترتیب باعث بروز مشکلات در هر یک از جنبه های رضایت از زندگی و هم چنین رضایت از تحصیل شود. این پژوهش از نظر هدف انجام آن پژوهشی بنیادی محسوب میشود.

1. Harry
2. Satisfaction
3. Academic satisfaction
4. Park
5. Schema
6. Abstract cognitive map
7. Young

بررسی پژوهش‌های انجام شده نشان داد که پژوهش‌های بسیاری به متغیرهای موجود در پژوهش حاضر پرداخته‌اند، به این صورت که هر کدام از آنها یا به بررسی رابطه بین یکی از متغیرهای موجود در پژوهش با متغیرهای دیگر پرداخته‌اند یا به بررسی رابطه بین این دو متغیر در جامعه آماری دیگری پرداخته‌اند در حالی که پژوهش حاضر برای نخستین بار به بررسی رابطه بین این دو متغیر یعنی طرحواره‌های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در جامعه دانشجویان شهر تهران پرداخته است. هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی دانشجویان شهر تهران می‌باشد با توجه به آنچه ذکر شد، فرضیه اصلی پژوهش حاضر عبارت است از اینکه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معنا داری وجود دارد.

ادراکی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان ارتباط رضایت از تحصیل با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری نشان دادند که پیشرفت تحصیلی با رضایت از تحصیل در ارتباط است، بنابراین باید بررسی رضایت مندی دانشجویان، از ابعاد مهم یادگیری و آموزش قرار گیرد و با ارائه مشاوره و حمایت اجتماعی به دانشجویان سعی در افزایش انگیزش و رضایت مندی آنها و به تبع آن پیشرفت تحصیلی ایشان بشود.

احمدی و شیخ‌السلامی (۱۳۹۰) در پژوهشی با هدف بررسی اثر هوش عاطفی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با واسطه‌گری رضایت از تحصیل بر روی کلیه دانش‌آموزان مقطع دوم و سوم دبیرستان‌های شیراز با نقش واسطه‌ای رضایت از تحصیل را تایید کرد و همچنین نشان داد هوش عاطفی به طور مستقیم قادر به پیش بینی پیشرفت تحصیلی است. توسط نجفی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی تحت عنوان مقایسه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و بینش شناختی در زنان متقاضی طلاق و عادی بر روی ۱۰۰ نفر متقاضی انجام شد نتایج پژوهش نشان داد زنان متقاضی طلاق در بیشتر طرحواره‌ها به استثنای طرحواره‌های تایید جویی/جلب توجه، استحقاق/بزرگ منشی با گروه زنان عادی تفاوت داشتند. همچنین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و بینش شناختی می‌توانند از عواملی باشند که منجر به بروز اختلافات زناشویی می‌شوند. برجلی و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای به عنوان رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های دلبستگی مادران با اختلالات اضطرابی دانش‌آموزان که روی دانش‌آموزان پسر ۸ تا ۳۱ ساله مقطع ابتدایی و مادران آنها در منطقه یک شهر تهران بوده ۱۴۰ دانش‌آموز به همراه مادرانشان به شیوه‌ی در دسترس به عنوان نمونه انتخاب و با مقیاس غربالگری اختلالات اضطرابی کودکان و نوجوانان ارزیابی شدند یافته‌ها نشان داد یافته‌ها نشان دادند که نمرات حیطة طرد و بریدگی طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک دلبستگی ایمن مادران با اختلالات اضطرابی کودکان رابطه دارد و همچنین این دو قابلیت پیش‌بینی اختلالات اضطرابی فرزندان را دارند.

سوال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معنا داری وجود دارد؟

روش تحقیق

روش پژوهش حاضر کمی، از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه مورد پژوهش دانشجویان دانشگاه‌های شهر تهران در نیم سال تحصیلی ۹۹-۰۰ می‌باشد؛ نمونه‌ای به حجم ۵۲ نفر در دانه سنی ۲۰ تا ۵۰ سال انتخاب شدند که از این ۵۲ نفر ۴۱ نفر زن و ۱۱ نفر مرد می‌باشد و ۴۰ نفر از نمونه انتخاب شده مجرد و ۱۲ نفر از آنها متأهل می‌باشند؛ در این پژوهش روش نمونه‌گیری به صورت دردسترس می‌باشد. روش جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش به صورت غیر تصادفی و در دسترس می‌باشد. برای بررسی میزان رضایت تحصیلی از مودنی‌ها از پرسشنامه رضایت از تحصیل احمدی (۱۳۸۸) استفاده شده این پرسشنامه شامل ۳۰ گویه است که بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت به صورت خیلی کم (۱)، کم (۲)، متوسط (۳)، زیاد (۴)، و خیلی زیاد (۵) طراحی شده است. این پرسشنامه دارای چهار خرده‌مقیاس شامل: رضایت از دانشگاه (۹ گویه)، رضایت از رشته تحصیلی (۸ گویه)، نگرش به تحصیل (۷ گویه)، و رضایت از رفتار اساتید (۶ گویه) می‌باشد. بیشترین امتیاز در هر مقیاس نشانگر رضایت بیشتر در این پرسشنامه می‌باشد.

برای بررسی طرحواره های ناسازگار اولیه از پرسشنامه طرحواره یانگ استفاده شده که شامل ۷۵ گویه است که یانگ (۱۹۹۸) آن را برای ارزیابی ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه ساخته است. این طرحواره ها عبارت اند از: محرومیت هیجانی، رهاشدگی، بی اعتمادی، انزوای اجتماعی، نقص شرم، شکست، وابستگی، آسیب پذیری در برابر بیماری، خود تحول نیافته، اطاعت، ایثار گری، بازداری هیجانی، معیار های سرسختانه، استحقاق و خویشتن داری. هر پرسشنامه بر اساس مقیاس شش درجه ای نمره گذاری میشود و هر پنج پرسش یک طرحواره را می سنجد. نمره بالا در یک خرده مقیاس معین احتمال بیشتر وجود یک طرحواره نا کارآمد است.

در پرسشنامه طرحواره یانگ (۱۹۹۸) روایی این پرسشنامه ۸۷ بدست آمده و اعتبار این مقیاس به وسیله الفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۹۶ و برای تمام خرده مقیاس ها بالاتر از ۰/۸۰ است که نشاندهنده پایایی مناسب است. در رابطه با پرسشنامه رضایت از تحصیل احمدی (۱۳۸۸)، در این پرسشنامه روایی محتوایی و صوری با نظر متخصصان و استادان علوم تربیتی و مدیریت مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب الفای کرونباخ ۰/۷۷ بدست آمد و ابعاد آن رضایت از دانشگاه ۰/۷۴، رضایت از رشته تحصیلی ۰/۷۲، نگرش به تحصیل ۰/۷۱ و رضایت از رفتار اساتید ۰/۷۵ میباشد. در این پژوهش از دو روش امار توصیفی و امار استنباطی استفاده شده است. در امار توصیفی از شاخص هایی نظیر نما، مد، میانه، میانگین، نمودار و جداول استفاده شده است. در قسمت امار استنباطی از روش همبستگی گشتاوری پیرسون استفاده شده است و برای تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ استفاده گردید.

یافته ها:

جدول ۱- توزیع فراوانی سن، جنسیت و وضعیت تاهل

	Sen	jensiat	tahol	madrak tahsili
N Valid	52	52	52	52
N Missing	0	0	0	0
Mean	25.00	1.00	1.00	3.08
Std. Error of Mean	1.037	.057	.063	.060
Median	22.00	2.00	2.00	3.00
Mode	22	2	2	3
Std. Deviation	7.000	.000	.000	.000
Variance	55.000	.000	.000	.000
Skewness	1.000	-1.000	.000	.000
Std. Error of Skewness	.000	.000	.000	.000
Kurtosis	2.000	.000	.000	2.000
Std. Error of Kurtosis	.000	.000	.000	.000
Range	30	1	2	2
Minimum	20	1	1	2
Maximum	50	2	3	4
Sum	1344	93	93	160

در جدول شماره ۱، توزیع فراوانی سن، جنسیت، مدرک تحصیلی و وضعیت تاهل نمونه آماری مورد مطالعه نشان داده شده است.

جدول ۲- توزیع فراوانی سن

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
20	6	11.0	11.0	11.0
21	9	17.0	17.0	28.0
22	13	25.0	25.0	53.0
23	7	13.0	13.0	67.0
24	1	1.0	1.0	69.0
29	4	7.0	7.0	76.0
30	4	7.0	7.0	84.0
31	1	1.0	1.0	86.0
38	1	1.0	1.0	88.0
39	2	3.0	3.0	92.0
42	2	3.0	3.0	96.0
47	1	1.0	1.0	98.1
50	1	1.0	1.0	100.0
Total	52	100.0	100.0	

چنانچه در جدول ۲ ملاحظه می‌گردد، ۵۲ نفر نمونه آماری مورد مطالعه، در دامنه سنی ۲۰ تا ۵۰ سال قرار دارند میانگین سنی نمونه مورد ۲۵ مطالعه می باشد.

جدول ۳- توزیع فراوانی جنسیت

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
مرد	11	21.0	21.0	21.0
زن	41	78.0	78.0	100.0
Total	52	100.0	100.0	

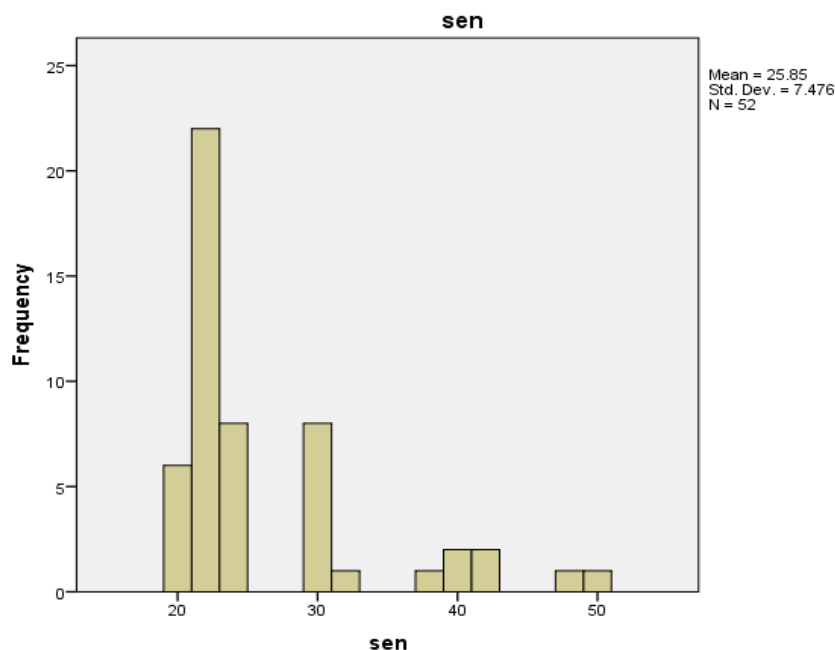
چنانچه در جدول ۳ ملاحظه می‌گردد، از ۵۲ نفر نمونه آماری مورد مطالعه، ۴۱ نفر زن و ۱۱ نفر مرد می باشند.

جدول ۴- توزیع فراوانی وضعیت تاهل

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
متاهل	12	23.1	23.1	23.1
مجرد	40	76.0	76.0	100.0
Total	52	100.0	100.0	

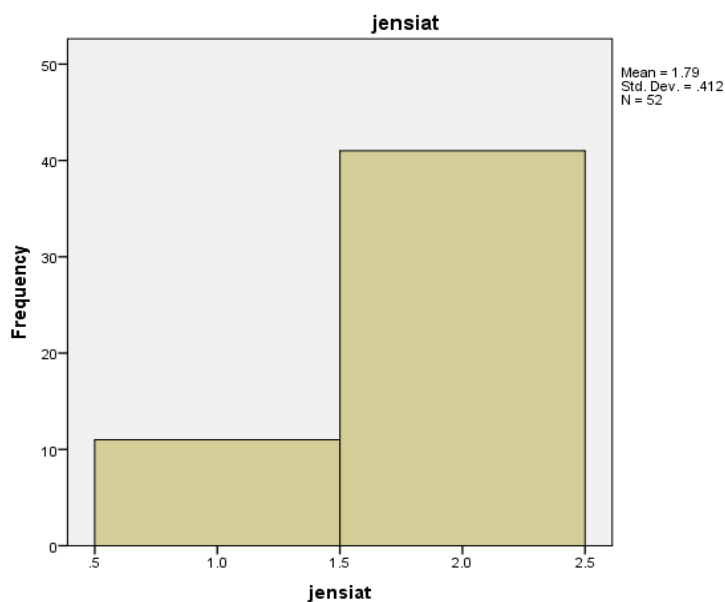
چنانچه در جدول ۴ ملاحظه می‌گردد، از ۵۲ نفر نمونه آماری مورد مطالعه، ۳۸ نفر مجرد و ۱۴ نفر متاهل می باشند.

نمودار ۱- سن

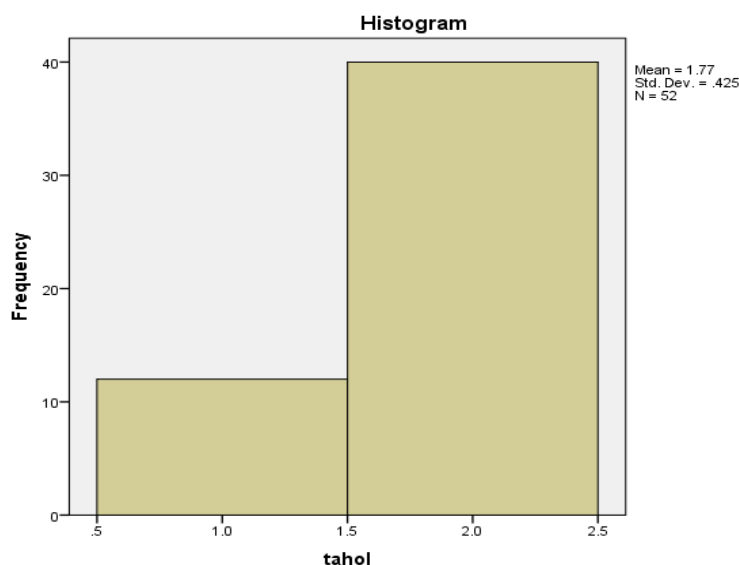
در نمودار ۱ فراوانی رده های سنی افراد موجود در پژوهش نمایان است که باتوجه به نمودار حاضر می توان گفت که افراد در سن، ۲۲ سال بیشترین تعداد را در جامعه مورد پژوهش به خود اختصاص داده اند.

نمودار ۲- جنسیت

نمودار ۲، فراوانی جنسیت افراد موجود در پژوهش نمایان است که باتوجه به نمودار حاضر می توان گفت که تعداد زنان در جامعه مورد پژوهش بیشتر می باشد.

نمودار ۳- وضعیت تاهل

در نمودار ۳ فراوانی وضعیت تاهل افراد موجود در پژوهش نمایان است که با توجه به نمودار حاضر می توان گفت که تعداد افراد مجرد در جامعه مورد پژوهش بیشتر است.

جدول ۵- همبستگی بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی

	rezayat	tarhvare
Pearson Correlation	1	-.005
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	-.005	1
tarhvare Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرضیه اصلی: بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۵ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۶- همبستگی بین طرحواره محرومیت هیجانی و رضایت تحصیلی

	rezayat	mahromiathayejani
Pearson Correlation	1	.000
rezayat Sig. (2-tailed)		.068
N	52	52
Pearson Correlation	.000	1
mahromiathayejani Sig. (2-tailed)	.068	
N	52	52

فرضیه فرعی اول: بین طرحواره محرومیت هیجانی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۶ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۶۸ و بزرگتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض خلاف رد و فرض صفر تایید می شود، در واقع بین طرحواره محرومیت هیجانی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود ندارد.

جدول ۷- همبستگی بین طرحواره رهاشدگی و رضایت تحصیلی

	rezayat	rahashodegi
Pearson Correlation	1	.000
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	.000	1
rahashodegi Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرض فرعی دوم: بین طرحواره رهاشدگی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۷ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره رهاشدگی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۸- همبستگی بین طرحواره بدرفتاری/بی اعتمادی و رضایت تحصیلی

	rezayat	bietemadi
Pearson Correlation	1	.041
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	.041	1
bietemadi Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرضیه فرعی سوم: بین طرحواره بدرفتاری/بی اعتمادی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۹ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره بدرفتاری/بی اعتمادی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۹- همبستگی بین طرحواره انزوای اجتماعی و رضایت تحصیلی

	rezayat	enzevaejtemaei
Pearson Correlation	1	.064
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	.064	1
enzevaejtemaei Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرضیه فرعی چهارم: بین طرحواره انزوای اجتماعی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۹ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره انزوای اجتماعی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۰- همبستگی بین طرحواره نقص / شرم و رضایت تحصیلی

Correlations		
	rezayat	naghs
Pearson Correlation	1	.085
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	.085	1
naghs Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرضیه فرعی پنجم: بین طرحواره نقص / شرم و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۱۰ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره نقص / شرم و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۱- همبستگی بین طرحواره شکست و رضایت تحصیلی

Correlations		
	rezayat	shekast
Pearson Correlation	1	-.004
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	-.004	1
shekast Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرضیه فرعی ششم: بین طرحواره شکست و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۱۱ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره شکست و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۲- همبستگی بین طرحواره اسیب پذیری و رضایت تحصیلی

Correlations		
	rezayat	asibpaziri
Pearson Correlation	1	-.067
rezayat Sig. (2-tailed)		.000
N	52	52
Pearson Correlation	-.067	1
asibpaziri Sig. (2-tailed)	.000	
N	52	52

فرضیه فرعی هفتم: بین طرحواره آسیب پذیری و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۱۲ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره آسیب پذیری و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۳- همبستگی بین طرحواره معیار های نامنعطف و رضایت تحصیلی

Correlations		
	rezayat	meyarnamontef
rezayat	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	52
meyarnamontef	Pearson Correlation	.000
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	52

فرضیه فرعی هشتم: بین طرحواره معیار های نامنعطف و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۱۳ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره معیار های نامنعطف و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۴- همبستگی بین طرحواره استحقاق و رضایت تحصیلی

Correlations		
	rezayat	estehghagh
rezayat	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	-.087
	N	52
estehghagh	Pearson Correlation	-.087
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	52

فرضیه فرعی نهم: بین طرحواره استحقاق و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۱۴ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره استحقاق و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۵- همبستگی بین طرحواره خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی و رضایت تحصیلی

Correlations		
	rezayat	khishtandari
rezayat	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	.020
	N	52
khishtandari	Pearson Correlation	.020
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	52

فرضیه فرعی دهم: بین طرحواره خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۱۵ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۶- همبستگی بین طرحواره وابستگی / بی کفایتی و رضایت تحصیلی

Correlations			rezayat	vabastegi
rezayat	Pearson Correlation		1	-.031
	Sig. (2-tailed)			.000
	N		52	52
vabastegi	Pearson Correlation		-.031	1
	Sig. (2-tailed)		.000	
	N		52	52

فرضیه فرعی یازدهم: بین طرحواره وابستگی / بی کفایتی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۱۲-۲-۴ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره وابستگی / بی کفایتی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۷- همبستگی بین طرحواره گرفتاری / در دام افتادگی و رضایت تحصیلی

Correlations			rezayat	gereftar
rezayat	Pearson Correlation		1	.006
	Sig. (2-tailed)			.000
	N		52	52
gereftar	Pearson Correlation		.006	1
	Sig. (2-tailed)		.000	
	N		52	52

فرضیه فرعی دوازدهم: بین طرحواره گرفتاری / در دام افتادگی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۱۷ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره گرفتاری / در دام افتادگی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۸- همبستگی بین طرحواره اطاعت و رضایت تحصیلی

Correlations			rezayat	etaat
rezayat	Pearson Correlation		1	.052
	Sig. (2-tailed)			.000
	N		52	52

	Pearson Correlation	052 .	1
etaat	Sig. (2-tailed)	000 .	
	N	52	52

فرضیه فرعی سیزدهم: بین طرحواره اطاعت و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۱۸ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره اطاعت و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۱۹- همبستگی بین طرحواره بازداری هیجانی و رضایت تحصیلی

	rezayat	bazdarihayejani
Pearson Correlation	1	000 .
rezayat Sig. (2-tailed)		000 .
N	52	52
Pearson Correlation	000 .	1
bazdarihayejani Sig. (2-tailed)	000 .	
N	52	52

فرضیه فرعی چهاردهم: بین طرحواره بازداری هیجانی و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج مندرج در جدول شماره ۱۹ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره بازداری هیجانی و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول ۲۰- همبستگی بین طرحواره بازداری هیجانی و رضایت تحصیلی

	rezayat	isar
Pearson Correlation	1	000* .
rezayat Sig. (2-tailed)		034 .
N	52	52
Pearson Correlation	000* .	1
isar Sig. (2-tailed)	034 .	
N	52	52

فرضیه فرعی پانزدهم: بین طرحواره ایثار و رضایت تحصیلی در دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد. نتایج مندرج در جدول شماره ۲۰ نشان میدهد که چون sig برابر ۰/۰۳۴ و کوچکتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود، در واقع بین طرحواره ایثار و رضایت تحصیلی رابطه ی معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

همانگونه که پیشتر نیز بیان شد مهمترین سوال این پژوهش این بود که آیا می توان گفت بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی ردر دانشجویان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد؟ یافته های حاصل از تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده در جدول ۵ نشان داد که بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی در جامعه ذکر شده رابطه معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر در دانشجویان شهر تهران که در این پژوهش

شرکت کردند، دانشجویانی که طرحواره های اولیه سازگار تری دارند، از رضایت تحصیلی بیشتری برخوردارند؛ یعنی دانشجویانی که در کودکی نیاز های اولیه آنها به صورت درست ارضا شده و طرحواره ها به صورت سازگار ایجاد شده در بزرگسالی از اعتماد بنفس، استقلال و عزت نفس بیشتری برخوردارند و بهتر میتوانند در تصمیم گیری های تحصیلی و شغلی، روابط بین فردی و خانوادگی عمل کنند

در خصوص زیر مقیاس های طرحواره که شامل: ۱. محرومیت هیجانی ۲. طرد / رها شدگی ۳. بی اعتمادی/ بد رفتاری ۴. انزوای اجتماعی ۵. نقص / شرم ۶. شکست ۷. وابستگی/ بی کفایتی ۸. آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری ۹. گرفتاری / در دام افتادگی ۱۰. اطاعت ۱۱. ایثار ۱۲. بازداری هیجانی ۱۳. معیار های نامعطف ۱۴. استحقاق ۱۵. خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی می باشد نیز باید بیان کرد که چهارده زیر مقیاس شامل طرد / رها شدگی - بی اعتمادی/ بد رفتاری - انزوای اجتماعی - نقص / شرم - شکست- وابستگی/ بی کفایتی - آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری - گرفتاری / در دام افتادگی- اطاعت- ایثار - بازداری هیجانی - معیار های نامعطف - استحقاق - خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی با رضایت تحصیلی رابطه معناداری دارند اما بین طرحواره محرومیت هیجانی و رضایت تحصیلی رابطه معناداری وجود ندارد.

اگرچه بین این پژوهش و سایر پژوهش های انجام گرفته (از نظر متغیرها، جامعه و نتایج) تفاوت هایی وجود دارد ولی یافته های حاصل از این پژوهش با پژوهش های انجام گرفته همخوانی دارد.

از جمله پژوهش نوغانی و همکاران (۱۳۹۳) که به بررسی همبستگی هوش هیجانی و رضایت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران پرداخته است. این پژوهش بیانگر ارتباط معنی دار بین هوش هیجانی و رضایت تحصیلی بود. نتایج حاصل بیانگر رابطه پرورش مهارت خودآگاهی و خودانگیزی در دانشجویان با میزان رضایت تحصیلی و ارتقاء سطح رضایت تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان بود. از این نظر بین این پژوهش و پژوهش حاضر شباهت وجود دارد که هر دو به بررسی متغیر رضایت تحصیلی پرداخته اند و اما از نظر متغیر مستقل بین این پژوهش و پژوهش حاضر تفاوت وجود دارد. همچنین از لحاظ جامعه آماری مورد سنجش بین این دو پژوهش تفاوت وجود دارد زیرا جامعه آماری مورد سنجش در این پژوهش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران می باشد در حالی که جامعه مورد سنجش در پژوهش حاضر دانشجویان شهر تهران می باشد.

پژوهش یوسف نژاد شیروانی و پیوسته نگر (۱۳۹۰) به بررسی رابطه رضایت از زندگی با طرحواره های ناسازگار اولیه در دانشجویان پرداخته است. در این پژوهش به این نتیجه رسیدند که طرحواره های منفی قادر هستند، ارزیابی افراد را از رویدادهای فشار زا تحت تأثیر قرار دهند و از توانایی آنها برای مقابله با مشکلات بکاهند. در این مطالعه یافته ها بیانگر آن بود که حضور طرحواره های ناسازگار اولیه، به آسیب پذیری فرد برای انواع مختلف آشفتگیهای روانی و شخصیتی منجر میشود و بین طرحواره های محرومیت هیجانی، انزوای اجتماعی، نقص / شرم، شکست، وابستگی/ بی کفایتی، آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، اطاعت، از خودگذشتگی، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه / عیب جویی افراطی، خویشتنداری و خودانضباط ناکافی با رضایت از زندگی رابطه منفی معنادار وجود دارد؛ از این نظر بین این پژوهش و پژوهش حاضر شباهت وجود دارد که هر دو به بررسی ارتباط طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت تحصیلی که زیر مجموعه ای از رضایت زندگی هست می پردازند و همچنین از لحاظ جامعه آماری مورد سنجش نیز شباهت دارند.

منابع و مراجع

- [۱] ادراکی، میترا، رامبد، معصومه، عبدلی، روح اله (۱۳۹۰). ارتباط رضایت از تحصیل با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، شماره ۱، دوره ۱۱، صص ۳۲-۳۹.
- [۲] احمدی، ساره، شیخ الاسلامی، راضیه (۱۳۹۰). بررسی هوش عاطفی و پیشرفت تحصیلی با واسطه گری رضایت از تحصیل، نشریه مطالعات روانشناسی تربیتی، شماره ۱۳، دوره ۸، صص ۱-۲۰.
- [۳] اراسته، حمید رضا، بنی اسدی، حمید (۱۳۹۱). بررسی رضایت مندی تحصیلی دانشجویان اولین دوره کارشناسی ارشد آموزش، فصلنامه مطالعات برنامه ریزی آموزشی، شماره ۲، سال ۱، صص ۵-۲۷.
- [۴] اوتیس، جان (۱۳۹۰). راهنمای عملی درمان شناختی رفتاری درد مزمن. (ترجمه: فرزانه محمدی و ندا علی بیگی). تهران: انتشارات ارجمند. (تاریخ انتشار، ۲۰۰۷).
- [۵] برجعلی، محمود، مد بیگی، زهرا، گلشنی، فاطمه (۱۳۹۵). فصلنامه خانواده و پژوهش، شماره ۳۵، دوره ۱۴، صص ۳۱-۴۷.
- [۶] ترک زاده، جعفر، محترم، معصومه (۱۳۹۳). اعتباریابی مقیاس رضایت تحصیلی دانشجویان، نامه آموزش عالی، شماره ۲۶، سال ۷، صص ۱۵۵-۱۷۶.
- [۷] حسام، مسلم، ثناگو، اکرم (۱۳۹۱). رابطه افت تحصیلی با رضایت تحصیلی و برخی عوامل در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان، مجله توسعه پژوهش در پرستاری مامایی، شماره ۲، دوره ۹، صص ۹۰-۹۶.
- [۸] داداش پور، اصغر (۱۳۹۲). بررسی میزان آشنایی معلمان با حقوق دانش آموزان و رابطه آن با رضایت از تحصیل در میان دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر ارومیه، پایان نامه کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه.
- [۹] زارع، سمیه، جاهد، سهیلا، موسس، سید یعقوب، عجمی بافرانی، بشیر (۱۳۹۶). ارزیابی میزان رضایت تحصیلی مهارت آموزان ماده ۲۸ دانشگاه فرهنگیان استان فارس (چهارمین آزمون استخدامی آموزش و پرورش)، فصلنامه علمی- پژوهشی آموزش پژوهی، شماره ۱۱، سال ۳، صص ۱۰۳-۱۲۰.
- [۱۰] ستایشی اظهاری، محمد، کیالی، میترا (۱۳۹۷). مقایسه رضایت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در نیمرخ های مختلف انگیزشی دانش آموزان: تحلیل مبتنی بر شخص، نشریه علمی- پژوهشی آموزش و ارزشیابی، شماره ۴۱، سال ۱۱، صص ۸۳-۹۸.
- [۱۱] شکورنیا، عبدالحسین، علیخانی، هوشنگ، نجار، شناز، الهام پور، حسین (۱۳۹۳). رابطه رضایت از تحصیل با رویکردهای مطالعه و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری و مامایی، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، شماره ۲، دوره ۱۴، صص ۱۰۱-۱۰۹.
- [۱۲] شهامت، سمانه، ثابتی، علیرضا، رضوانی، سمانه (۱۳۸۹). بررسی رابطه سبک های فرزند پروری و طرحواره های ناسازگار اولیه، مطالعات تربیتی روان شناسی، شماره ۲، دوره ۱۱، صص ۲۳۹-۲۵۴.
- [۱۳] شعبانی، جعفر (۱۳۹۶). پیش بینی اضطراب امتحان بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه در دانش آموزان متوسطه دوم شهر گرگان، مجله روان شناسی و روان پزشکی شناخت، شماره ۲، سال چهارم، صص ۴۷-۵۷.
- [۱۴] کرمی، الهام، بهرامی، هادی، محمدی اریا، علیرضا، اصغر نژاد فرید، علی اصغر، فخری، زهرا (۱۳۹۲). رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و جامعه ستیزی در زنان بی خانمان وابسته به مواد، فصلنامه روان شناسی کاربردی، شماره ۲، سال ۷، صص ۹۳-۱۱۰.
- [۱۵] مظلوم، الهام، نیکنام، مژگان (۱۳۹۷). بررسی طرحواره های ناسازگار اولیه در طول تحول: مطالعه مروری، مقاله استفاده شده در کنفرانس ملی دستاوردهای نوین جهان در تعلیم و تربیت، روان شناسی، حقوق و مطالعات فرهنگی اجتماعی ۱۳۹۷ در خوی.

- [۱۶] میکائیلی منیع، فرزا نه (۱۳۹۲). آزمون مدل شناختی-اجتماعی رضایت از تحصیل در دانشجویان دوره کارشناسی، مجله روان شناسی ۶۶، شماره ۲، سال هفدهم، صص ۲۰۱-۲۱۹.
- [۱۷] نجفی، محمود، بیطرف، مهسا، محمدی فر، محمد علی، زارعی مته کلایی، الهه (۱۳۹۴). مقایسه طرحواره های ناسازگار اولیه و بینش شناختی در زنان متقاضی طلاق و عادی، فصلنامه علمی-پژوهشی زن و جامعه، شماره چهارم، سال ششم، صص ۴۱-۵۸.
- [۱۸] نجفی، سکینه، ستارپور، فریبا (۱۳۹۳). مقایسه ی طرحواره های ناسازگار اولیه در زندانیان چک برگشتی و افراد عادی، مجله روان شناسی و روان پزشکی شناخت، شماره ۲، سال اول، صص ۱۶-۲۷.
- [۱۹] نوغانی، فاطمه، بیات ریزی، مهتاب، رمیم، طیب، قربانی، زهره (۱۳۹۳). بررسی همبستگی هوش هیجانی و رضایت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران، مجله دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، شماره ۲، دوره ۷۲، صص ۱۱۰-۱۱۶.
- [۲۰] یانگ، جفری، کلوسکو، ژانت، ویشار، مارجوری (۱۳۹۰). طرحواره درمانی، (ترجمه: حسن حمیدپور و زهرا اندوز ۱۳۹۰). تهران، انتشارات ارجمند.
- [۲۱] یانگ، جفری، کلوسکو، ژانت (۱۳۹۲). زندگی خود را دوباره بیافرینید. (ترجمه: حسن حمید پور، الناز پیر مرادی و گلی زاده). تهران انتشارات ارجمند.
- [۲۲] یوسف نژاد شیروانی، مائده، پیوسته گر، مهر انگیز (۱۳۹۰). رابطه رضایت از زندگی و طرحواره های ناسازگار اولیه در دانشجویان، دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، شماره ۲، سال دوازدهم، صص ۵۵-۶۵.